

BEDEN EĞİTİMİ ÖĞRETMENLERİNİN COVID-19 SÜRECİNDE ÇEVİRİM İÇİ ÖĞRENMEYE YÖNELİK HAZIR BULUNUŞLUK DÜZEYİ

ARAŞTIRMA MAKALESİ

Burhan PARSAK¹, Leyla SARAÇ²

1 Çukurova Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, b.parsak@hotmail.com, ORCID: 0000-0001- 5007-1286.

2 Prof. Dr., Mersin Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, lyysrc@gmail.com, ORCID: 0000-0002-8593-6873.

Geliş Tarihi: 30.08.2020 Kabul Tarihi: 27.02.2021 DOI: 10.37669/milliegitim.788088

Öz: Bu araştırmanın amacı beden eğitimi öğretmenlerinin çevrim içi öğrenmede hazır bulunuşluk düzeylerinin cinsiyete göre farklılaşıp farklılaşmadığını ve öğretmenlerin yaş ve öğretmenlik deneyim süreleri ile aralarında anlamlı bir ilişki olup olmadığını incelemektir. Araştırmaya Adana’da görev yapan 39 kadın ve 69 erkek olmak üzere toplam 108 beden eğitimi öğretmeni katılmıştır. Araştırmada Hung (2016) tarafından geliştirilen, Türkçeye uyarlaması Baran ve Özen (2020) tarafından yapılan “Çevrimiçi Öğrenmede Öğretmen Hazırbulunuşluğu Ölçeği” kullanılmıştır. Verilerin analizinde Mann-Whitney U ve Spearman korelasyon kullanılmıştır. Beden eğitimi öğretmenlerinin çevrim içi öğrenmeye yönelik hazır bulunuşluk düzeylerine bakıldığında, öğretmenler arasında cinsiyete göre istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığı, hem erkek hem de kadın öğretmenlerin çevrim içi öğrenmeye yönelik hazır bulunuşluk düzeylerinin yüksek olduğu, beden eğitimi öğretmenlerinin yaşları ile toplam hazır bulunuşluk düzeyi arasında ve beden eğitimi öğretmenlerinin öğretmenlik deneyimi ile toplam hazır bulunuşluk düzeyi arasında düşük düzeyde anlamlı ve ters yönde bir ilişki olduğu tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Beden eğitimi, öğretmen, çevrim içi öğrenme, hazır bulunuşluk.

THE READINESS LEVEL OF THE PHYSICAL EDUCATION TEACHERS TO ONLINE LEARNING DURING COVID 19

Abstract:

The purpose of this study is to identify whether the readiness level of physical education teachers in online learning differs by gender and whether there is a significant relationship between teachers' age and the years of teaching experience. Participants of the study were 108 physical education teachers -39 females, 69 males- who are on duty in Adana. In the study, "Teacher Readiness for Online Learning Measure Scale" developed by Hung (2016) and adapted to Turkish by Baran and Özen (2020) was administered. Mann-Whitney U and Spearman correlation were applied in the analysis of the data. In the study, when the readiness level of physical education teachers online learning is examined, it has been seen that there is no statistically significant difference between online learning readiness total scale scores by gender; both male and female teachers have high levels of readiness for online learning; there is a low level of significant and inverse direction between the ages of physical education teachers and their total readiness level and between the years of teaching experience of physical education teachers and their total readiness level.

Keywords: Physical education, teacher, online learning, readiness.

Giriş

İnsanlık tarihinde yaşanan her pandemide olduğu gibi 2019'un sonunda Çin'de ortaya çıkarak tüm dünyaya yayılan Covid-19 pandemisi de sosyal hayattan ekonomiye, eğitim alanından iş ortamına kadar tüm yaşam alanlarında önemli değişikliklere ve gelişmelere yol açmıştır (Yalnız, Köseoğlu, Kaplanoğlu ve Altın, 2020). Bu virüsün çok hızlı bir şekilde tüm dünyaya yayılması ve tüm insanlığı tehdit eder hale gelmesiyle eğitim alanında yüz yüze eğitime ara vermek, çevrim içi öğrenmeye başlamak gibi farklı önlemler ve uygulamalar devreye sokulmuştur (Milli Eğitim Bakanlığı [MEB], 2020). Türkiye aldığı tedbirler sayesinde eğitim alanında Covid-19 virüsü ile gelişmiş birçok ülkeden daha sonra karşılaşmıştır (Yamamoto ve Altun, 2020). Salgının yayılmasının önlenemez şekilde artmasıyla birlikte Türkiye, dünyada bu virüsle daha erken karşılaşmış, mücadele eden ülkelerin uygulamalarından yararlanmış (MEB, 2020; Yamamoto ve Altun, 2020; Yüksek Öğretim Kurulu [YÖK], 2020). Dünyanın dört bir yanındaki ülkelerde olduğu gibi Türkiye'de de 2020 yılının mart ayı içerisinde ilk Covid-19 virüs vakaları görüldüğü andan itibaren, salgının önlenmesi amacıyla ülke

genelinde örgün eğitime ara verilmesi ve eğitim-öğretim faaliyetlerinin uzaktan çevrim içi platformlar üzerinden yapılması kararı alınmıştır (MEB, 2020; YÖK, 2020).

Covid-19 virüsünün bulaşma riski nedeniyle yüz yüze eğitim yapmanın zorlaştığı bu dönemde öğretmenler, öğrencilerin eğitimine nasıl devam edecekleri sorunu ile karşı karşıya kalmışlar, bu durum öğretmenler için tedirgin edici bir görev gibi görünse de öğretimi desteklemek ve öğrencilerin iyi bir eğitim almasını sağlamak için hâlihazırda mevcut olan, pandemiden önce görece daha az kullanılan, çevrim içi öğrenme platformlarını kullanmaya başlamışlardır (Ergüney, 2015; MEB, 2020). Çevrim içi öğrenme, internet aracılığıyla birçok insanı bir araya getirerek yeni bir öğrenme deneyimi sunan, herkese açık ve ücretsiz bir öğretim uygulamasıdır (Yılmaz, Gümüş ve Okur, 2005). Çevrim içi öğrenmenin; eğitim-öğretim sürecinin niteliğini ve ulaşılabilirliğini artıran, geleneksel eğitim-öğretim etkinliklerinden farklı olarak ders içeriğinin genellikle video ile aktarıldığı veya birçok kişinin internet üzerinden etkileşime geçerek öğrenme deneyimine katıldığı bir uygulama olduğu belirtilmektedir (Ergüney, 2015). Çevrim içi öğrenmede hazır bulunuşluk düzeyinin dört yeterlik alanından oluştuğu belirtilmiştir. Bunlar, kişinin hedeflerini belirleme, öğrenme yöntemlerini seçme, uygulama ve kişisel performansını takip etme konularında sorumluluk aldığı süreç olarak açıklanan “öz-düzenleyici öğrenme” (Loyens, Magda ve Rikers, 2008), öğretmenlerin çalışma ortamlarındaki davranışlarına yardımcı olan veya davranışlarını engelleyen durumlara karşılık gelen “kurumsal destek”, kişilerin çevrim içi eş zamanlı tartışma yoluyla iletişim kurma becerisine karşılık gelen “iletişim öz-yeterliği” ve eğitim programından öğrenilen bilgi veya becerinin bağlamlar arasında aktarılması olarak açıklanan “öğrendiğini aktarma öz-yeterliği”dir (Baran ve Özen, 2020).

Zhang, Liu, Fan, Zhou ve Bai (2015) öğretmenlerin bilgisayar ve iletişim teknolojilerini kullanma düzeylerini etkileyen faktörleri incelediği araştırmada, çevrim içi öğrenmenin öğrenci üzerindeki olumlu etkisinin büyük ölçüde öğretmenlerin çevrim içi öğretim yeteneğine ve deneyimine bağlı olduğunu vurgulamaktadır (akt. Zhang, Wang, Yang ve Wang, 2020). Çin örneğinde birçok öğretmenin çevrim içi öğrenmede daha önce deneyiminin olmadığı; salgın sırasında öğretmenlerin çevrim içi öğretim üzerine birçok eğitim almış olmalarına rağmen bu tür eğitimlerin etkisinin minimum düzeyde kaldığı vurgulanmıştır (Zhang ve ark., 2020). Finlandiya’nın bazı bölgelerinde Covid-19 pandemisinden önce son 5 yıldır uzaktan eğitim platformlarını kullanma konusunda deneyimli olan öğretmenlerin pandemi sürecinde eğitim öğretimin tamamen uzaktan eğitim şeklinde olmasıyla bu alanda hiç sorun yaşamadıkları; bununla birlikte uzaktan eğitim konusunda temel teknolojik becerilere sahip olması gereken öğretmenler olduğu da belirtilmiştir (Livari, Sharma ve Leena, 2020).

Almanya örneğinde öğretmenlerin dijital medyayı kullanma eğiliminde olmadıkları, yeniliklere karşı gelenekçi bir tutum sergiledikleri vurgulanmaktadır (Blume, 2020). Endonezya örneğinde Covid-19 virüsü salgını sırasında öğretmenlerin uzaktan çevrim içi öğrenme uygulamasına yönelik görüşlerinin araştırıldığı çalışma-

da, öğretmenlerin uzaktan çevrim içi öğrenme ile ilgili bilgi ve beceri eksikliklerinin öğretmen yeterliliği kapsamında en önemli engeli oluşturduğu tespit edilmiştir (Almanthari, Maulina ve Bruce, 2020). Yine Endonezya'da yapılan bir başka araştırmada dil eğitimi veren kurumların hala bilgisayarları iyi bir şekilde kullanamayan çok fazla öğretmeni olduğu belirtilmiştir (Mustangin ve Riswanto, 2020). Sorak (2020), Sırbistan'da yaptığı araştırmada yaşlı öğretmenlerin bilgi ve teknoloji konusundaki eksikliklerinin çalışma hayatlarında önemli bir problem yarattığını belirtmiştir.

Öğretmenlerin gelişen teknolojiden ve ortaya çıkan ihtiyaçlardan ötürü kendilerini sürekli yenilemek durumunda oldukları, günümüzde ise öğretmenlerin bilgi ve iletişim teknolojileri yetkinliği, pedagojik bilgisi ve iletişim becerileri alanlarında bir eklemlenme yapmasının öğrencilerini doğru şekilde yetiştirme, yönlendirme ve onlara rol model olmaları açısından oldukça önemli olduğu vurgulanmaktadır (Akkoyunlu ve Kurbanoglu, 2003; Arroio, 2020; Çelen ve Seferoğlu, 2016). Yapılan araştırmalarda yüz yüze ve çevrim içi öğrenme ortamında öğretmenlerin sözlü iletişim becerileri ile öğrencilerin bilişsel, duyuşsal öğrenmeleri ve motivasyonları arasında pozitif ilişki olduğu belirtilmiştir (Baker, 2010; Uzun, Özdem ve Kara, 2018). Bununla birlikte diğer alanlarda olduğu gibi beden eğitimi ve spor alanında da verilecek eğitimlerde öğretmenlerin yeterli pedagojik bilgiye sahip olması, derslerde bilgi ve iletişim teknolojilerini kullanmasının öğrenci gelişimi açısından önemli olduğu; aynı zamanda beden eğitimi alanında kullanılacak olan teknolojik materyallerin hem teorik bilgilerin hem de psikomotor becerilerin öğrenilmesinde önemli bir araç olduğu vurgulanmaktadır (Yücel ve Devocioğlu, 2011). Özen, Güllü ve Uğraş (2016) yaptıkları araştırmada beden eğitimi öğretmenlerinin günümüzde eğitim materyali sağlamak amacıyla bilişim araçlarını fazla kullanmadıklarını tespit etmişlerdir.

Covid-19 pandemisi eğitime farklı bir açıdan bakılmasına yol açmış; yüz yüze eğitimin birdenbire çevrim içi eğitime evrilmesiyle öğretmenlerin çevrim içi öğrenme konusundaki hazır bulunuşluklarının incelenmesi gerekliliği ortaya çıkmıştır. Literatürde beden eğitimi öğretmenlerinin çevrim içi öğrenmede hazır bulunuşluk düzeylerine odaklanan araştırmaların yok denecek kadar az olduğu gözlenmiştir. Buradan yola çıkarak bu araştırmanın amacı; beden eğitimi öğretmenlerinin çevrim içi öğrenmede hazır bulunuşluk düzeylerinin cinsiyete göre farklılaşıp farklılaşmadığını ve öğretmenlerin yaş ve öğretmenlik deneyim süreleri ile aralarında anlamlı bir ilişki olup olmadığını incelemektir.

Yöntem

Araştırma Modeli

Araştırmada, araştırmacının manipüle edilmemiş iki değişkeni dikkate aldığı ve önemli farklılıklar varsa birinin diğerinden daha iyi olduğu sonucuna varmak için bir prosedür kapsamında uyguladığı "tanımlayıcı karşılaştırmalı" ve iki değişkeni ölçerek, aralarındaki istatistiksel ilişkiyi herhangi bir yabancı değişkenden etkilenmeden

değerlendirdiği deneysel olmayan, “tanımlayıcı ilişkisel” araştırma modeli kullanılmıştır (Fraenkel, Wallen ve Hyun, 2012).

Katılımcılar

Araştırmaya -örneklem için kolay ulaşılabilir yöntemle belirlendiği- Adana’da görev yapan %36’sı kadın, %64’ü erkek olmak üzere toplam 108 beden eğitimi öğretmeni katılmıştır. Kadın ve Erkek beden eğitimi öğretmenlerinin yaş ve öğretmenlik deneyimlerine yönelik ortalama ve standart sapma değerleri Tablo 1’de verilmiştir.

Tablo 1. Beden eğitimi öğretmenlerinin yaş ve öğretmenlik deneyimi ortalama ve standart sapma değerleri

	Kadın (n=39)		Erkek (n=69)		Toplam (n=108)	
	Ort.	SS	Ort.	SS	Ort.	SS
Yaş	36.64	6.71	39.29	6.50	38.33	6.67
Öğretmenlik deneyimi	12.18	9.72	12.45	6.28	12.35	7.66

Veri Toplama Araçları

Araştırmaya katılan beden eğitimi öğretmenlerinin çevrim içi öğrenmedeki hazır bulunuşluk düzeylerine yönelik algılarını ortaya koymak amacı ile “Çevrimiçi Öğrenmede Öğretmen Hazırbulunuşluğu Ölçeği” kullanılmıştır. Ölçek Hung (2016, Teacher Readiness for Online Learning Measure [TROLLM]) tarafından geliştirilmiş ve Baran ve Özen (2020) tarafından Türkçeye çevrilmiştir. Toplam 18 maddeden oluşan ölçek 5’li Likert tipinde hazırlanmıştır. Ölçekte öğretmenlerden yöneltilen ifadeler ne derece katıldıklarını “kesinlikle katılıyorum (5)”, “katılıyorum (4)”, “kararsızım (3)”, “katılmıyorum (2)” ve “kesinlikle katılmıyorum (1)” seçeneklerinden birini seçerek belirtmeleri istenmektedir. Çevrimiçi Öğrenmede Öğretmen Hazır bulunuşluğu Ölçeği’nin Türkçeye çevrilmesi aşamasında “öz-düzenleyici öğrenme (Cronbach Alpha = .68)”, “kurumsal destek (Cronbach Alpha = .75)”, “iletişim öz-yeterliği (Cronbach Alpha = .65)”, “öğrendiğini aktarma öz-yeterliği (Cronbach Alpha = .74)” olmak üzere dört faktörden oluştuğu ortaya konmuştur (Baran ve Özen, 2020). Ölçeğin tamamı için iç tutarlılık katsayısının 0.80 olduğunu ortaya koyan araştırmacılar, ölçeğin Türkçe formunun geçerli ve güvenilir bir ölçme aracı olduğunu ve öğretmenlerin çevrim içi öğrenmeye hazır bulunuşluklarını ölçmek ve ilgili faktörler hakkında veri toplanması amacıyla kullanılabilirliğini belirtmiştir. Araştırmada elde edilen iç tutarlılık katsayıları alt boyutlar için sırası ile .80, .89, .70 ve .67, ölçeğin tamamı için ise .88. olarak bulunmuştur.

Veri Toplama İşlemi

Verilerin toplanması sürecinde ilk olarak Mersin Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Etik Kurul onayı alınmış ve onay sonrasında öğretmenlere kolay ulaşılabilir örneklem yolu ile çeşitli dijital platformlar (e-posta, mesajlaşma programları, vb.) aracılığı ile ulaşılmıştır. Ulaşılan öğretmenlere çalışma hakkında bilgi verilmiş ve çalışmaya katılmaya gönüllü olan öğretmenlere veri toplama aracı uygulanmıştır. Yaklaşık 400 beden eğitimi öğretmene ulaşılmış, 108 beden eğitimi öğretmeni ölçeği doldurmuştur. Ölçeği doldurmayanlar için ikinci hatırlatma yapılmamıştır.

Verilerin Analizi

Beden eğitimi öğretmenlerinin çevrim içi öğrenmeye yönelik hazır bulunuşluk düzeylerine yönelik alt boyut ve toplam puanlarının cinsiyete göre farklılaşp farklılaşmadığını ve öğretmenlerin yaş ve öğretmenlik deneyim süreleri ile hazır bulunuşluk alt boyut ve toplam puanları arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığını incelemeyi amaçlayan bu araştırmada; verilerin analizinde frekans, yüzde, ortalama standart sapma gibi tanımlayıcı istatistikler yanında, kadın ve erkek beden eğitimi öğretmenlerinin çevrim içi öğrenmeye yönelik hazır bulunuşluk düzeyi algılarını karşılaştırmak amacı ile Mann-Whitney U testi, kadın ve erkek beden eğitimi öğretmenlerinin yaşları ile çevrim içi öğrenmeye yönelik hazır bulunuşluk düzeyi algıları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olup olmadığını belirlemek amacıyla de Spearman korelasyon katsayısı kullanılmıştır.

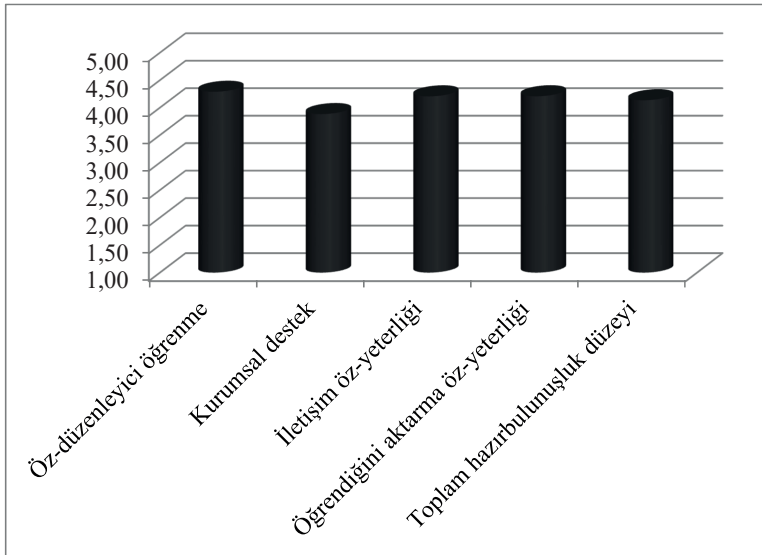
Bulgular

Analiz sonuçları; kadın ve erkek öğretmenlerin çevrim içi öğrenmeye yönelik hazır bulunuşluk alt boyutlarından öz-düzenleyici öğrenme ($Med_{kadın} = 4.00$, $Med_{erkek} = 4.25$, $U = 1286.50$, $p = .70$), kurumsal destek ($Med_{kadın} = 4.00$, $Med_{erkek} = 4.00$, $U = 1335.00$, $p = .95$), iletişim öz-yeterliği ($Med_{kadın} = 4.00$, $Med_{erkek} = 4.00$, $U = 1190.50$, $p = .31$), öğrendiğini aktarma öz-yeterliği ($Med_{kadın} = 4.20$, $Med_{erkek} = 4.00$, $U = 1330.50$, $p = .92$) ve çevrim içi öğrenme hazır bulunuşluğu toplam ölçek puanları ($Med_{kadın} = 4.06$, $Med_{erkek} = 4.06$, $U = 1340.00$, $p = .97$) arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığını ortaya koymuştur. Beden eğitimi öğretmenlerinin çevrim içi öğrenmeye yönelik hazır bulunuşluk alt boyut ve toplam puanlarına yönelik ortalama ve standart sapma değerleri Tablo 2’de verilmiştir.

Tablo 2. Katılımcıların cinsiyete göre çevrim içi öğrenme hazır bulunuşluk alt boyut ve toplam puanlarına yönelik ortalama ve standart sapma değerlerinin dağılımı

	Kadın (n= 39)		Erkek (n= 69)		Toplam (n= 108)	
	Ort	SS	Ort	SS	Ort	SS
Öz-düzenleyici öğrenme	4.25	.54	4.31	.51	4.29	.52
Kurumsal destek	3.90	.68	3.88	.78	3.89	.74
İletişim öz-yeterliği	4.13	.51	4.25	.51	4.21	.51
Öğrendiğini aktarma öz-yeterliği	4.20	.48	4.21	.47	4.21	.47

Kadın ve erkek beden eğitimi öğretmenlerinin yaşları ve öğretmenlik deneyimi süreleri ile çevrim içi öğrenmeye yönelik hazır bulunuşluk alt boyut ve toplam puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olup olmadığını incelemek amacı ile Spearman korelasyon katsayısı kullanılmıştır. Araştırmaya katılan beden eğitimi öğretmenlerinin alt boyutlara yönelik ve toplam ölçek puan ortalamalarına yönelik bulgular Grafik 1’de sunulmuştur.

Grafik 1. Katılımcıların çevrim içi öğrenme hazır bulunuşluk alt boyut ve toplam puanlarına yönelik ortalama puanları

Spearman korelasyon analizi sonuçları beden eğitimi öğretmenlerinin yaşları ile öz-düzenleyici öğrenme ($r = -.123, p = .21$), kurumsal destek ($r = -.140, p = .15$), iletişim öz-yeterliği ($r = -.115, p = .24$), ve öğrendiğini aktarma öz-yeterliği ($r = -.185, p = .56$) arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığını, ancak toplam hazır bulunuşluk düzeyi ($r = -.123, p = .03$) ile arasında anlamlı düşük düzeyde ve ters yönde bir ilişki olduğunu ortaya koymuştur (Tablo 3). Benzer şekilde, analiz sonuçları beden eğitimi öğretmenlerinin öğretmenlik deneyimi süreleri ile çevrim içi öğrenmeye yönelik hazır bulunuşluk ölçeği alt boyutlarından öz-düzenleyici öğrenme ($r = -.072, p = .46$), kurumsal destek ($r = -.185, p = .56$), iletişim öz-yeterliği ($r = -.152, p = .12$), ve öğrendiğini aktarma öz-yeterliği ($r = -.160, p = .10$) arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olmadığını, ancak toplam hazır bulunuşluk düzeyi ($r = -.216, p = .02$) ile arasında düşük düzeyde anlamlı ve ters yönde bir ilişki olduğunu ortaya koymuştur (Tablo 3).

Tablo 3. Katılımcıların yaşları ve öğretmenlik deneyimi süreleri ile çevrim içi öğrenme hazır bulunuşluk alt boyut ve toplam puanları arasındaki ilişki

	Yaş	Öğretmenlik deneyimi
Öz-düzenleyici öğrenme	-.123	-.072
Kurumsal destek	-.140	-.185
İletişim öz-yeterliği	-.115	-.152
Öğrendiğini aktarma öz-yeterliği	-.185	-.160
Toplam hazır bulunuşluk düzeyi	-.214*	-.216*

* $p < .05$

Tartışma

Günümüzde bilgi ve iletişim teknolojilerinin etkili kullanımı, toplumların gelişmişlik düzeyi hakkında yorum yapılmasını sağlayan önemli bir gösterge olmakla birlikte bilgi ve iletişim teknolojileri eğitimde kaliteyi yükseltme, verimlilik, farklı öğrenme ihtiyaçlarını karşılama gibi konularda fark yaratabileceği belirtilmektedir (Celen, Çelik ve Seferoğlu, 2018). Covid-19 salgınıyla birlikte ülkedeki tüm eğitim kurumları bilgi ve iletişim teknolojilerinden faydalanarak çevrim içi öğrenme uygulamasını kullanmaya başlamıştır (MEB, 2020; YÖK, 2020). Çevrim içi öğrenme uygulamalarının sunulması sürecinin etkili ve verimli olabilmesi için bu hizmeti verecek olan öğretmenlerin hazır bulunuşluk düzeylerinin yüksek olmasının önemli olduğu vurgulanmaktadır (Özkök, 2009).

Beden eğitimi öğretmenlerinin çevrim içi öğrenmeye yönelik hazır bulunuşluk düzeylerinin incelendiği bu araştırmanın bulgularına bakıldığında öğretmenlerin çevrim

içi öğrenmeye yönelik hazır bulunuşluk düzeylerinin cinsiyete göre farklılaşmadığı, bununla birlikte hem erkek hem de kadın öğretmenlerin çevrim içi öğrenmeye yönelik hazır bulunuşluk düzeylerinin yüksek olduğu tespit edilmiştir. Üniversite öğrencileriyle yapılan araştırmalarda, üniversite öğrencilerinin çevrim içi öğrenmeye yönelik hazır bulunuşluk düzeylerinin yüksek olduğu tespit edilmiştir (Çobanoğlu, Uzunboylar ve Altun, 2017; Sakal, 2017). Bu durum araştırma bulgularıyla paralellik göstermektedir. Çevrim içi öğrenmenin öğrencilere sağladığı esneklik ve çeşitlilikten dolayı öğrencilerin hazır bulunuşluk düzeyinin yüksek çıktığı söylenebilir (Horzum, 2019). Bununla birlikte hazır bulunuşluk düzeyi yüksek olan öğretmenlerin çevrim içi öğrenim uygulaması konusunda kendilerine daha çok güven duyması, inanması ve bununla birlikte motivasyon ve tutumlarının da daha yüksek olması beklenen bir durum olarak ortaya çıkmaktadır (Adnan ve Boz-Yaman, 2017). Üniversitede farklı branşlarda ders veren öğretim elemanlarının çevrim içi öğrenme ortamında ders vermeye yönelik dirençlerinin olduğu; çevrim içi ortamlarda öğretim, yöntem, teknik ve süreçleri ile ilgili eğitim sunulmaması öğretim elemanlarında çevrim içi eğitim hakkında olumsuz bir şema oluşmasına neden olmuş olabileceği belirtilmektedir (Gürer, Tekinarslan ve Yavuzalp, 2016). Bu durum beden eğitimi öğretmenleriyle yapılan araştırma bulgularıyla örtüşmemektedir.

Beden eğitimi öğretmenlerinin hazır bulunuşluk düzeyinin yüksek olmasının nedeni beden eğitimi dersinin diğer branşlardan yapısı ve doğası gereği farklılık gösteriyor olmasına bağlanabilir (Demirhan, Bulca, Saçlı ve Kangalgil, 2014). Zira beden eğitimi dersi fiziksel aktiviteye/oyuna dayalı bir derstir. Beden eğitimi dersinin hareket ve oyun olgusunu içermesi, bireyleri beden eğitimi dersine doğrudan ya da dolaylı olarak bağımlı kılmış ve her zaman insanların bu derse ilgisini canlı tutmayı sağladığı belirtilmektedir (Huizinga, 2015). Ayrıca beden eğitimi öğretmenleri diğer branş öğretmenlerine göre çevrim içi öğrenmeye ve öğretmeye çok daha hazırdır. Çünkü insan hareket etmeye programlı bir varlıktır (Szostak ve Laurant, 2011). Hareket/oyun çerçevesinde geçen beden eğitimi dersinin diğer derslerde olduğu gibi öğrenciyi art arda 40 dakikalık süre boyunca koltukta hareketsiz bırakmanın kaygısını taşımadığı ve dolayısıyla öğrencilerin oyun/hareket ekseninde canlı, motivasyonu yüksek şekilde dersin içinde yer aldığı vurgulanmaktadır (Temel ve Avşar, 2013; Demirhan ve ark., 2014). Ayrıca beden eğitimi dersinin diğer branşlar gibi tamamıyla teorik olmayıp öğrenciyi kendi doğasına uygun olarak hareket etmeyi öncelediği için hem öğretmeni hem öğrenciyi derse her zaman “hazır” kıldığı belirtilmektedir (Temel ve Avşar, 2013; Huizinga, 2015). Bunun bilincinde olan beden eğitimi öğretmenlerinin hazır bulunuşluklarının bu nedenle yüksek olduğu söylenebilir.

Beden eğitimi öğretmenlerinin yaşları ve öğretmenlik deneyimi süreleri ile toplam hazır bulunuşluk düzeyleri arasında düşük düzeyde ve ters yönde bir ilişkinin tespit edilmiş olması, Sırbistan’da yaşlı öğretmenlerin bilgi ve teknoloji konusundaki eksikliklerinin olması durumu ile paralellik göstermektedir (Sorak, 2020). Yine benzer şekil-

de Bockermann (2014) Almanya örnekleminde öğretmen adaylarının neredeyse yarıya yakınının dijital medya hakkında öğretmenlerinden daha fazla bilgi sahibi olduğunu tespit etmiştir. Bu durum bilimsel ve teknolojik alanda yaşanan hızlı gelişmeler ve değişimlere bağlı olarak mesleğe daha geç başlayan genç öğretmenlerin bilgi ve iletişim teknolojileriyle kendinden önceki nesilden daha fazla etkileşimde bulunmuş olmaları ile açıklanabilir (Çubukçu, 2011).

Sonuç ve Öneriler

Sonuç olarak bu çalışmada beden eğitimi öğretmenlerinin çevrim içi öğrenmeye yönelik hazır bulunuşluk düzeylerinin yüksek; beden eğitimi öğretmenlerinin yaşları ve öğretmenlik deneyimi süreleri ile toplam hazır bulunuşluk düzeyleri arasında düşük düzeyde ve ters yönde bir ilişki olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Eğitim öğretimin etkili ve verimli olabilmesi bir bakıma hem öğretmenlerin hem de öğrencilerin çevrim içi öğrenmeye yönelik hazır bulunuşluk düzeylerine bağlı olduğu söylenebilir. Buradan hareketle öğrencilerin çevrim içi öğrenmeye yönelik hazır bulunuşluk düzeyleri araştırılabilir. Öğretmenlik deneyimi fazla olan ve yaş bakımından daha yaşlı öğretmenlerin çevrim içi öğrenme uygulamalarına yönelik hazır bulunuşluk düzeyleri, öğretmenlik deneyimi daha az olan ve yaş bakımından daha genç öğretmenlere göre görece düşük olmasından dolayı, öğretmenlik deneyimi ve yaşı büyük olan beden eğitimi öğretmenlerine çevrim içi öğrenme uygulamalarına yönelik hazır bulunuşluklarını artıracak hizmet içi eğitimler verilebilir.

Kaynakça

- ADNAN, M. ve BOZ-YAMAN, B. (2017). Mühendislik öğrencilerinin e-öğrenmeye dair beklenti, hazır bulunuşluk ve memnuniyet düzeyleri. *Turkish Journal of Computer and Mathematics Education*, 8(2), 218-243.
- AKKOYUNLU, B. ve KURBANOĞLU, S. (2003). Öğretmen adaylarının bilgi okuryazarlığı ve bilgisayar öz-yeterlik algıları üzerine bir çalışma. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 24, 1-10.
- ALMANTHARİ, A., MAULİNA, S. ve BRUCE, S. (2020). Secondary school mathematics teachers' views on e-learning implementation barriers during the covid-19 pandemic: The case of Indonesia. *Eurasia journal of mathematics, Science and Technology Education*, 16(7), em1860.
- ARROÍO, A. (2020). The value of education in the context of covid-19 pandemic. *Problems of Education in the 21st Century* Vol. 78(3).
- BAKER, C. (2010). The impact of instructor immediacy and presence for online student affective learning, cognition, and motivation. *Journal of Educators Online*, 7(1), n1.
- BARAN, H. ve ÖZEN, E. (2020, Ocak). Çevrimiçi öğrenmede öğretmen hazırbulunuşluğu ölçeğinin Türkçe uyarlaması: Geçerlik ve güvenirlik çalışması. *International Open & Distance Learning Conference*. Eskişehir.

- BLUME, C. (2020). German teachers' digital habitus and their pandemic pedagogy. *Postdigital Science and Education*, 1-27.
- BOCKERMANN, I. (2014). Kultivierte haltungen von lehrkräften zu digitalen medien?. In *Jahrbuch Medienpädagogik 11* (pp. 173-187). Springer VS, Wiesbaden.
- CELEN, F. K., CELİK, A. ve SEFEROĞLU, S. S. (2018). Yükseköğretimde çevrim-içi öğrenme: Sistemde yaşanan sorunlar ve çözüm önerileri. *Journal of European Education*, 1(1), 25-34.
- TEMEL, C. ve AVŞAR, P. (2013). İlköğretim beden eğitimi dersi(1-8.Sınıflar) öğretmen kılavuz kitabı. Ankara: Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları.
- ÇELEN, F. K. ve SEFEROĞLU, S. S. (2016). Hizmet-içi eğitim etkinlikleri kapsamında çevrim-içi ortamların kullanılması: Gözlemler, sorunlar ve çözüm önerileri üzerine değerlendirmeler. *Çağdaş Yönetim Bilimleri Dergisi*, 3(1), 1-13.
- ÇOBANOĞLU, A. A., UZUNBOYLAR, O. ve ALTUN, E. (2017). Çevrimiçi öğrenme hazırbulunuşluk, tutum ve algılanan çevrimiçi sosyalliğin işbirlikli harmanlanmış bir derste incelenmesi. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 16(63), 1218-1229.
- ÇUBUKÇU, Z. (2011). Yaşam boyu öğrenmenin gereği olarak bilgi ve iletişim teknolojileri. *NWSA: Education Sciences*, 6(1), 1023-1038.
- DEMİRHAN, G., BULCA, Y., SAÇLI, F. ve KANGALGİL, M. (2014). Beden eğitimi öğretmenlerinin uygulamada karşılaştıkları sorunlar ve çözüm önerileri. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 29(29-2), 57-68.
- ERGÜNEY, M. (2015). Uzaktan eğitimin geleceği: MOOC (massive open online course). *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 4(4), 15-22.
- FRAENKEL, J. R., WALLEN, N. E. ve HYUN, H. H. (2012). How to design and evaluate research in education. (Eighth Edition) Published by McGraw-Hill. New York,
- GÜRER, M., TEKİNARSLAN, E. ve YAVUZALP, N. (2016). Opinions of instructors who give lectures online about distance education. *Turkish Online Journal of Qualitative Inquiry*, 7(1), 47-78.
- HORZUM, F. (2019). Çevrimiçi öğrenmeye yönelik hazırbulunuşluk ile algılanan engeller arasındaki ilişkinin incelenmesi (Sakarya Üniversitesi pedagojik formasyon örneği) (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Sakarya Üniversitesi, Sakarya.
- HUIZİNGA, J. (2015). *Homo Ludens; oyunun toplumsal işlevi üzerine bir deneme*. (5. Basım). (M. A. Kılıçbay, Çev.). İstanbul: Ayrıntı yayınları.
- HUNG, M. (2016). Teacher readiness for online learning: Scale development and teacher perceptions. *Computer & Education*, 94, 120-133.
- LİVARİ, N., SHARMA, S. ve V, LEENA. (2020). Digital transformation of everyday life–How COVID-19 pandemic transformed the basic education of the young generation and why information management research should care?. *International Journal of Information Management*, 102183.

Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Covid-19 Sürecinde Çevrim İçi Öğrenmeye Yönelik Hazır Bulu..

- LOYENS, S. M., MAGDA, J. ve RİKERS, R. M. (2008). Self-directed learning in problem-based learning and its relationships with self-regulated learning. *Educational Psychology Review*, 20(4), 411-427.
- MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI [MEB] (2020). Bakan Selçuk, koronavirüs'e karşı eğitim alanında alınan tedbirleri açıkladı. <http://www.meb.gov.tr/bakan-selcuk-koronaviruse-karsi-egitim-alaninda-alinan-tedbirleri-acikladi/haber/20497/tr>. Erişim tarihi: 26.08.2020.
- MUSTANGİN, M. ve RİSWANTO, B. (2020). The challenges and opportunities; CIPP model for evaluation for TEFL following the covid-19 pandemic. *Jurnal Teknologi dan Bisnis*, 2(1), 29-39.
- ÖZEN, G., GÜLLÜ, M. ve UĞRAŞ, S. (2016). Beden eğitimi öğretmenlerinin beden eğitimi ders içi ve dışı etkinliklerinde teknolojik araç ve gereçlerin kullanımı ile ilgili görüşleri. *Gaziantep Üniversitesi Spor Bilimleri Dergisi*, 1(1), 24-37.
- ÖZKÖK, A. (2009, Şubat). Çevrimiçi öğrenme ortamlarında disiplinlerarası yaklaşım. XI. Akademik Bilişim Konferansı, Şanlıurfa.
- SAKAL, M. (2017). Çevrimiçi öğrenmede öğrencilerin hazırbulunuşluk düzeylerinin demografik özelliklerine göre incelenmesi. *Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırmaları Dergisi*, 18(39), 71.
- SORAK, Z. (2020). Cooperation in the educational process during the corona 19 virus epidemic in the Republic of Serbia. *Izuzetna Deca: Obrazovanje I Tretman Posebno Izdanje: Obrazovni i Omladinski Rad Danas*, 451-460.
- SZOSTAK, J. ve LAURANT, P. (2011). The forgotten face of regular physical exercise: A 'natural' anti-atherogenic activity. *Clinical Science*, 121(3), 91-106.
- UZUN, T., ÖZDEM, G. ve KARA E. (2018). Öğretmenlerin iletişim becerileri ile öğrencilerin derse ilgileri arasındaki ilişkilerin incelenmesi. *Erzincan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 20(3), 622-636.
- YALNIZ, N., KÖSEOĞLU, E., KAPLANOĞLU, A. ve ALTIN, S. (2020). Covid 19 pandemisi ve hizmet içi eğitim. *Yoğun Bakım Hemşireliği Dergisi*, 24(EK-1), 81-82.
- YAMAMOTO, G. T. ve ALTUN, D. (2020). Koronavirüs ve çevrimiçi (online) eğitimin önlenemeyen yükselişi. *Üniversite Araştırmaları Dergisi*, 3(1), 25-34.
- YILMAZ, R., GÜMÜŞ, S. ve OKUR, R. (2005, Eylül). *Türkiye'de yüksek örgün öğrenimde çevrimiçi öğrenme*. International Educational Technology Conference. Sakarya.
- YÜCEL, A. S. ve DEVECİOĞLU, S. (2011) Spor eğitiminde bilgi ve iletişim teknolojilerinin kullanımı. *Sport Sciences*, 7(2), 1-17.
- YÜKSEK ÖĞRETİM KURULU [YÖK] (2020). Koronavirüs (Covid-19) bilgilendirme notu:1 https://www.yok.gov.tr/Sayfalar/Haberler/2020/coronavirus_bilgilendirme_1.aspx. Erişim Tarihi: 26.08.2020.
- ZHANG, W., WANG, Y., YANG, L. ve WANG, C. (2020). Suspending classes without stopping learning: China's education emergency management policy in the COVID-19 Outbreak. *Journal of Risk Financial Management*, 13(3), 55.